

یکی از پدیده‌های بشری در تاریخ که از آن با اهمیت زیاد یاد میکنند، اختراع «خط» در هزاره‌های سوم یا پنجم ق.م در ایران، و شاید در نقاطی دیگر، میباشد. کشف و اختراع خط سبب شد که دورانهای گذشته را به دو دوره پیش از تاریخ و پس از تاریخ تقسیم کنند. اهمیت خط در این است که میراث تجربه و دانش بشر - که شفاهی و سینه بسینه منتقل میشد - بصورت نگارش در اوراقی محفوظ برای آیندگان و نسلهای بعد باقی میماند و از برکت خط و کتاب و کتابت و صنعت چاپ بود که دانش بشری بسرعت رشد کرد و فرهنگها را غنی ساخت و تمدنها را گسترش داد.

«کتاب» یکی از دستاوردهای مهم بشر برای حراست از دانش و تجربه خود و سپردن به نسلهای پس از خود است و تاریخ - در اهمیت کتاب - نشان میدهد که دشمنان تمدن و دانش ایران باستان که از یونان به ایران سرازیر شده بودند، چگونه در کنار تخریب آثار ظاهری تمدن، به نابود کردن کتابهای علمی آن زمان همت گمارده و تا چه اندازه از این طریق ایران امروز را از ثروت‌های کهن خود محروم ساختند.

امروز گرچه پدیده و ابزارهایی رسانه‌یی که به «فضای مجازی» مشهور شده‌اند و

رقیب کتاب گردیده و ارتباط اذهان بشر را با آورده‌های خود که گاه بدآموزی اخلاقی و سیاسی دارد - بهم می‌آمیزند و در واقع خطری برای رواج کتاب شمرده میشود و دور از دسترس عوامل و موانع حکومتی به تخریب عقاید و فرهنگ و اخلاق مردم ایران می‌پردازد، اما خطر دیگری نیز رشد دانش و فرهنگ و آموزش و پژوهش را دچار ضعف و فتور مینماید - و مقصود اصلی از این نگارش است - و آن موضوعی بظاهر ساده و کوچک بنام مسئله «کاغذ» است اما بقدری مهم و اساسی است که کمبود و گرانی آن سبب شده بسیاری از کتب مهم و مجلات مفید از نعمت چاپ محروم بمانند یا در تعدادی اندک چاپ شوند و بدست افراد کمتری برسند و بدلالی از اینگونه، بهای کتاب نیز گران شده و بسیاری از اربابان نیاز، از خرید آن ناامید باشند و بدینصورت، سدی بزرگ میان کتاب و کتابخوان قرار گیرد، و این یک ضایعه علمی و فرهنگی است.

کاغذ در حوزه کتاب و نشریات تمدن‌ساز، تنها یک کالا نیست که دستخوش تغییرات بازار شود و بهای آن فراز و نشیب داشته باشد بلکه موضوعی مهم و دارای موقعیت سوق‌الجیشی فرهنگی و سیاسی (استراتژیک) است، زیرا دشمن میتواند از این ناحیه، افراد این ملت را از تألیف و طبع و نشر کتاب - که تا حدودی تحت نظارت دولت است - دور نماید و از سوی دیگر از فضاها و رسانه‌های خود به تأثیرگذاری بر اعتقاد و اندیشه و دانش مردم ما روی آورده و به نابودی آن پردازد.

در صحنه‌ی چنین، ضروری است که به این موضوع حساس در عرصه جنگ نرم دشمن با ما، بیشتر توجه شود و سیاستی جدای از دیگر امور و مقدماتی اقتصادی برای ارزانی بهای تمام شده کتاب تدوین گردد. گرچه برخی اقدامات جزئی دولتی در جریان است اما خطر دور شدن مردم دانش‌پژوه و دانشجوی ما از کتاب، و هضم و جذب شدن آنها در ابزارها و رسانه‌های دشمن در کمین، همچنان باقی است و همتی بلند و عزمی جزم و نظارتی ویژه می‌طلبد.